

Foto: Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Gamla apoteket i Hedemora

Gamla Apoteket i Hedemora är sannolikt uppfört 1779, ursprungligen som handelsgård. Byggnaden utgör ett viktigt inslag i Hedemoras välbevarade äldre stadskärna. Gamla Apoteket byggnadsminnesförklarades 2010.

Beskrivning

Historik

Det första apoteket etablerades i Hedemora 1752. Apoteksgården som nu är byggnadsminne uppfördes sannolikt år 1779 av handelsmannen Erik Hult, ursprungligen som handelsgård. År 1849 inrättades apoteket i gården efter att apotekare C A Ruth köpt den. Tidigare hade apoteket varit inrymt i en grannfastighet vid Stora Torget.

År 1897 byggdes apoteket om efter ritningar av arkitekten Lars Israel Wahlman. Vid detta tillfälle tillkom frontespisgavlarna mot torget och fasaderna mot gården fick sin nuvarande utformning. Huset försågs med tidstypiska detaljer i nationalromantisk stil. 1931 och 1934 gjordes vissa ombyggnader av fasaden mot Långgatan enligt ritningar av Wahlman. Efter att apoteksverksamheten flyttat från huset har byggnaden anpassats för nya verksamheter.

Figur 1. Apoteksbyggnaden och den gamla laboratoriebyggnaden (till höger) i korsningen Gussarvsgatan/ Kyrkogatan. Foto: Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Miljö

Gamla Apoteket är centralt beläget vid Stora Torget i Hedemora. Apoteksgården utgör en viktig del av den ålderdomliga stadsmiljön vid Stora Torget, som ingår i riksintresseområde för kulturmiljövården Hedemora stad. Fastigheten gränsar mot Stora Torget, Långgatan, Gussarvsgatan och Myrgatan. Apoteksgården är kringbyggd. Förutom den vinkelbyggda apoteksbyggnaden med apotekarbostad finns en före detta laboratoriebyggnad samt uthus. Mellan apotekshuset och Hedemora stadshotell ligger parken Apoteksträdgården.

Figur 2. Apoteksträdgården. Foto: Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Figur 3. Gården sedd från Myrgatan. Foto: Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Byggnader

Apoteksbyggnaden är uppförd i 1 ½ våning av timmer med delvis synlig, rödfärgad timmerfasad. Byggnaden är uppförd i vinkel med en huskropp mot Stora Torget och en mot Långgatan. Delar av fasaderna är klädda med rödfärgade spån. Fönsterfoder, förstukvistar och dörrar är vita. De valmade taken är täckta med en- och tvåkupigt lertegel.

Mot Gussarvsvägen ligger den gamla laboratoriebyggnaden. Denna byggnad är uppförd i två våningar av timmer med ljusgrå, putsade fasader. Taket är täckt med lertegel. Kring fönstren finns dekorativa utsparningar i putsen.

Fasaden mot Stora Torget pryds av två frontespisgavlar. I vinkeln mellan de två huskropparna på gårdssidan finns ett tornliknande entréparti. Dekorativa detaljer i nationalromantisk stil finns bland annat kring vindskivor och vid fönster och entréer. Den östra huskroppen är genomgripande ombyggd. I den södra flygeln mot Stora Torget, som tidigare var apotekarbostad, är den äldre planlösningen samt en del inredningsdetaljer bevarade.

Uthusen är faluröda, delvis av timmer, delvis med regelstomme. Delar av fasaderna är klädda med panel. Taken är täckta med tegel och svart plåt. Uthusbyggnaden mot Myrgatan, som är av timmer, har ålderdomliga rutverksdörrar och blyspröjsade fönster. Denna byggnad är även invändigt välbevarad.

Figur 4. Apoteksbyggnadens spånfasad. Till höger laboratoriebyggnaden med grå putsade fasader. Foto: Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Figur 5. Fasaden mot Stora Torget. Foto: Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Figur 6. Entrepårtiet mot gårdssidan har fått en tornliknande utformning. Foto: Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Figur 7. Frontespisgavel mot Stora Torget. Foto: Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Figur 8. Förstukvist mot gårdssidan med dekorativa detaljer i nationalromantisk stil. Foto: Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Figur 9. Apoteksgårdens ekonomibyggnader. Till vänster södra boden och till höger före detta stall. Foto: Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Byggnadsminnesförklaring

Motivering till byggnadsminnesförklaringen

Apoteksgården är en välbevarad stadsgård från 1700- och 1800-talen. Den utgör en viktig del av det ålderdomliga stadsrummet vid Stora Torget i Hedemora. Gårdsmiljön med äldre uthusbyggnader är intakt. Till gårdens höga kulturhistoriska värde bidrar även den ombyggnad i nationalromantisk stil som arkitekten Lars Israel Wahlman ritade 1897.

Skyddsbestämmelser

Skyddsområdet omfattar fastigheten Ugglan 1 enligt situationsplan. Skyddsföreskrifterna omfattar de byggnader som markerats med nr 1–5 på situationsplanen.

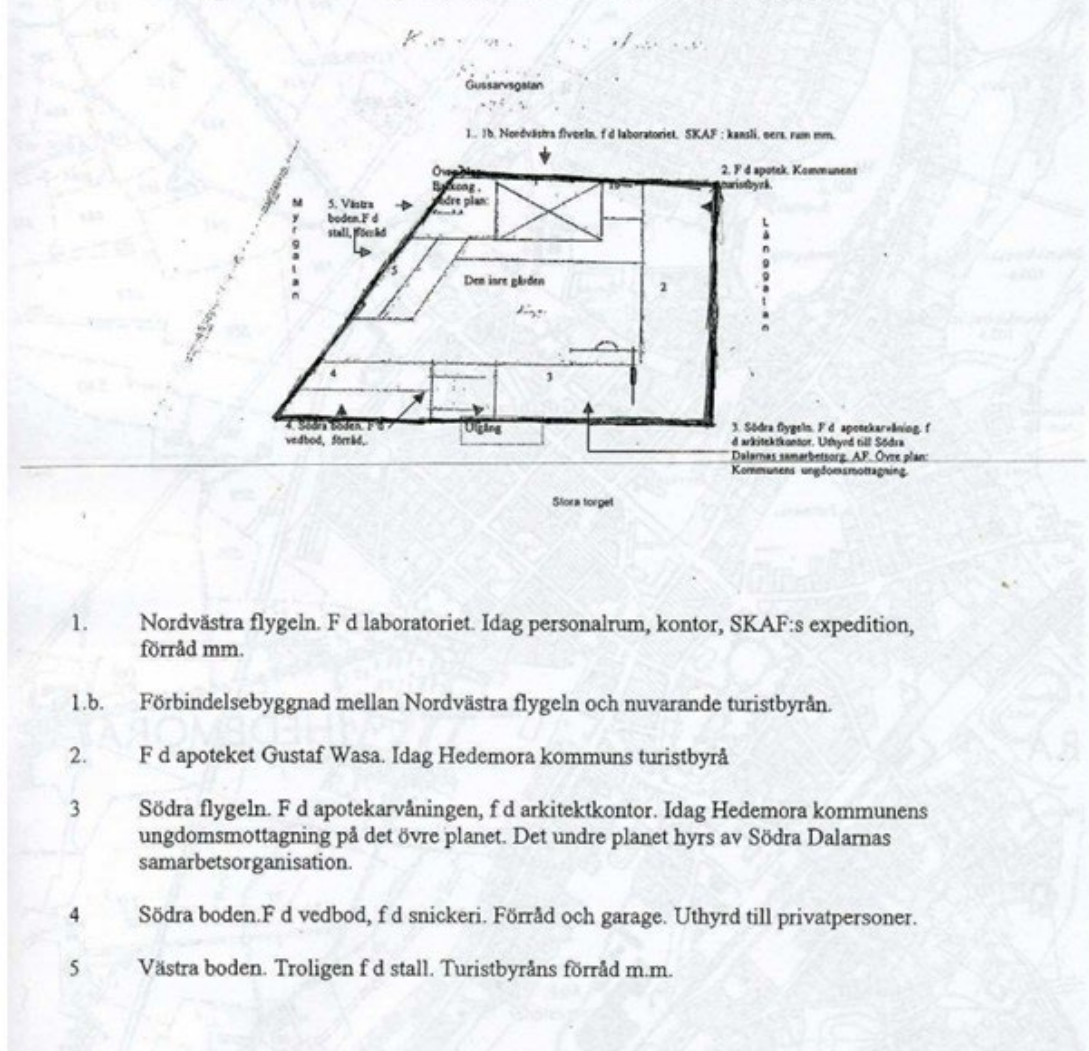
1. Byggnaderna markerade 1–5 får inte rivas, flyttas, byggas om eller på annat sätt förändras till sin exteriör.
2. I byggnadernas inte får inte ingrepp göras i stomme eller ursprunglig rumsindelning.
3. I byggnad 3 och 5 får inte göras ingrepp eller ändring av äldre fast inredning såsom golv, tak, väggpaneler, dörrar, fönster och eldstäder.
4. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
5. Det område kring byggnaderna som på situationsplanen avgränsas med röd linje skall hållas i traditionellt skick. Nybyggnader får inte ske inom detta område.

Samråd skall ske med länsstyrelsen i frågor som rör underhåll och vård av byggnaderna och område.

Om särskilda skäl föreligger för att ändra byggnadsminnet i strid mot skyddsföreskrifterna får länsstyrelsen enligt 3 kap 14§ KML lämna tillstånd till sådana förändringar.

Gamla apoteket, Kvarteret Ugglan 1 Hedemora.

Kopia av situationsplan, uppritad 1935. Kompletterad 2009.

Figur 10. Situationsplan. Notera att byggnadens användningsområden kan ha ändrats. Ur beslut 2010.10.25.

Administrativa fakta

Kommun: Hedemora

Fastighetsbeteckning: Ugglan 1

Byggnadsminnesförklaring: 2010.10.25

Tillgänglighet: I byggnaden finns café och butik, apoteksparken är också öppen för allmänheten.

[Byggnadsminnesförklaring Gamla apoteket beslut 2010.10.25](#)
[Gamla Apoteket i Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister](#)